

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Færder nasjonalparkstyre	ST 29/22 b	24.11.22

Vedtak - Søknad Søndre Årø Sameie, restaurering av slåttemark Færder UKL

Forslag til vedtak

Søndre Årø Sameie, v/Cato A. Erichsen gis tillatelse til restaurering av slåttemark i Færder UKL, ref. UKL søknad 188766, i henhold til § 6 i verneforskriften for Færder nasjonalpark.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Matjord skal skjermes og tilbakeføres, eventuelle overskuddsmasser fra tiltaket skal ikke deponeres andre steder i Færder nasjonalpark. Store stener eller rester etter fundamentering som må fjerne legges i kant på tiltaksområdet slik at parkslirekne ikke etablerer seg på nye steder i nasjonalparken.
- Det kan vurderes å tromle åpen jord etter utjevning av matjorda for å pakke marka litt sammen. Dette vil være gunstig for frøbanken i jorda og gjøre matjorda mer stabil og redusere risiko av jorderosjon.
- Vegetasjonsetablering skal ikke skje ved tilførsel av eksternt frømateriale. Reetablering skal fortrinnsvis skje ved frømateriale i matjorda. Lokalt frø fra randsonen rundt foreslått eng kan evt. flyttes inn i området, i dialog med nasjonalparkforvaltningen.
- Tiltaket dokumenteres med bilder fra før, under og etter gjennomføring.
- Evt. oppslag av uønskede arter følges opp i nært samarbeid med Færder nasjonalpark/SNO.

Bakgrunn

Opprinnelig søknad sendt inn 31.05.2021, for sent til behandling i 2021 (UKL midler).

Opprinnelig engareal som omlag 1950 ble omgjordt til tennisbane.

På 1960 tallet ble tennis bane benyttet til kalkunoppdrett

På 1980 tallet ble området benyttet til lagring av løsmasse knyttet til gårdsdriften. Løsmasse var hovedsakelig marin leire og dropp-stein.

Fra ca 1985 ble området benyttet som mellomlagring av husdyrgjødsel

Tiltak utføres av Søndre Årø Sameie. Maskiner og utstyr er tilgjengelig på øya

Det forventes mye manuelt arbeide knyttet til rydding av området, innsamling av frø fra randområdene på øya og tilrettelegging og etablering av at slåttemark-planter.

Området ble befart Mai 2021 med Anne Sjømælingen, Lars Bøen Johnsen og Preben Fossås der avklaringer og skjøtsel ble diskutert.

Kopi av tekst sent 31.05.2021

Et område på ca 700kvm i nærheten av gårdstunet (Ref vedlagt kart) ble brukt som midlertidig deponi for løsmasser ifm med et graveprosjekt for ca 40 år siden. Løsmassene består av gammel havbunn i alle fraksjoner (Sand/ stein/ grus/ leire). Området har siden ligget brakk. For noen år siden ble svarteliste-arten parkslirekne som vokste i området utryddet. Det er et ønske om å tilrettelegge området for slåtteng. Side 3 av 4 Området må da først planeres ut og ryddes for stein. Dette skal gjøres maskinelt. Ugress / eksisterende planter skal fjernes manuelt (ikke bruk av kjemikalier), og såes til med blomsterfrø frø øya.

Området planlegges tilbakeføres til slåtteng vegetasjon. Skjøttel av engen skal følge rutiner for drift av slått eng (sein slått, ikke bruk av noen form for gjødsel, etterbeite om høsten osv). Ihht til skjøtselplan fra BioFokus inneholder randområdene på engen på Årø fortsatt mange urtersom ikke har blitt gjøddset. Det er en målsetting å innhente frø fra planter i disse områdene og fordele på restaurert slåttemark

Tilleggsinformasjon i mail av 3.10.22

«Hoveddelen av deponerte løsmasser er marine avsetninger som består av finere fraksjoner (leire/sand/grus). Løsmassene planlegges planert tynt ut over den tidligere gruslagte tennisbanen, på samme sted der slåttemark er planlagt.

Løsmasser / frø skal ikke flyttes fra lokalitet. Uønsket planter som kan spire fra frøbanken vil manuelt fjernes. Deponert materiale inneholder også større steiner. Store steiner fjernes, og planlegges å bli benyttet for å utbedre/forsterke de mest brukte traktorveiene nær gårdstun/driftbygning.

*Meld tilbake om det ønskes mer info omkring tiltaket. Mvh Cato Erichsen
- Søndre Årø Sameie»*

Massene det er snakk om er i hovedsak løsmasser fra et graveprosjekt for ca 40 år siden, og som ble deponert/lagret på det aktuelle området. Som beskrevet fra sameiet, så er det ikke tenkt at massene skal fjernes fra området, men planeres utover der de ligger.

Lars Bøen-Johnsen

Rådgiver landbruk

Kommuneutvikling (Færder kommune)

Grunnlaget for avgjørelsen

Søknaden skal vurderes i samsvar med verneforskriften og verneformålet for Færder nasjonalpark. Verneforskriftens § 3: I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet.

§ 3, pkt 1 Landskapet og naturmiljøet, pkt. 1.1: Området er vernet mot inngrep av enhver art, (utdrag) *bergverksdrift, graving, utfylling og henleggelse av masse, mudring og dumping, påfylling av sand eller skjellsand på sjøbunnen eller på strender, sprengning og boring, uttak og fjerning av stein og mineraler, drenering og annen form for tørrlegging.... Listen er ikkje uttømmende.*

Verneformmålet:

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep.

Videre å ta vare på (utdrag)

- *Representative økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser*

I sone A er formålet å ta vare på naturtyper som hagemark, hule eiker, naturbeitemarker, slåtteeenger, tørrenger og strandenger.

Verneforskriftens § 6: *Forvaltningsmyndigheten eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde den natur- og kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. Naturmangfoldlovens § 47.*

Vurdering

Det vurderes at tiltaket som omsøkes vil bidra til økt mangfold og gjenoppretting av verneverdier. Området som ønskes restaurert er i dag et næringsrikt område med høy produksjon av uønskede arter. Det beskrives at store stein skal tas ut av området, mens matjord legges tilside mens andre masser planeres ut, slik at området kan skjøttes som slåtteeeng.

Tiltaket vil få en liten periode med åpen og bar mark. Dette kan være utfordrende da ugress reagerer raskt og engplanter trenger lenger tid. Det kan være lurt å tromle åpen jord etter utjevning av matjorda for å pakke marka litt sammen. Dette vil være gunstig for frøbanken i jorda og gjøre matjorda mer stabil og redusere risiko av jorderosjon. Nye masser må ikke tilføres området, men det kan vurderes om et tynt sjikt av matjordlaget i randsonen til tiltaksområdet kan blandes inn på overflaten som siste fase av tiltaket etterfulgt av tromling (lett pakking av jorda). Naturlig matjord fra eng i kulturlandskapet inneholder mengder frø.

Etter en tid kan det vurderes å innhente fra blomstrende arter i nær tilknytning til området, i dialog med nasjonalparkforvaltningen.

Området må følges opp tett og skjøttes med slått, i tillegg til manuell luking av uønska arter. Det må bestrebes å unngå at brennesle, burot og engsyre får dominere området ved rot og frøformering. Tett oppfølging vil gi rask etablering av ønsket re-vegetering av stedegne arter.

Tiltaket vurderes å være i tråd med retningslinjene for skjøtsel og i tråd med verneformålet til Færder nasjonalpark. Det vurderes at søknaden er basert på oppdatert kunnskap om reetablering av eng.

Konklusjon

Søndre Årø Sameie, v/Cato A. Erichsen gis tillatelse til restaurering av slåttemark i Færder UKL, ref. UKL søknad 188766, i henhold til § 6 i verneforskriften for Færder nasjonalpark. Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Matjord skal skjermes og tilbakeføres, eventuelle overskuddsmasser fra tiltaket skal ikke deponeres andre steder i Færder nasjonalpark. Store stener eller rester etter fundamentering som må fjerne legges i kant på tiltaksområdet slik at parkslirekne ikke etablerer seg på nye steder i nasjonalparken.

- Det kan vurderes å tromle åpen jord etter utjevning av matjorda for å pakke marka litt sammen. Dette vil være gunstig for frøbanken i jorda og gjøre matjorda mer stabil og redusere risiko av jorderosjon.
- Vegetasjonsetablering skal ikke skje ved tilførsel av eksternt frømateriale. Reetablering skal fortrinnsvis skje ved frømateriale i matjorda. Lokalt frø fra randsonen rundt foreslått eng kan evt. flyttes inn i området, i dialog med nasjonalparkforvaltningen.
- Tiltaket dokumenteres med bilder fra før, under og etter gjennomføring
- Evt. opplag av uønskede arter følges opp i nært samarbeid med Færder nasjonalpark/SNO

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Område for tiltak, vist med pil:

Kopi:
Færder kommune
Statsforvalteren i VT
VTFK fylkeskommune
FNF